

FSS:PSYb1070 Sociální psychologie I - Informace o předmětu

PSYb1070 Sociální psychologie I ✨

Fakulta sociálních studií

podzim 2020

Rozsah

1/1/0. 5 kr. Ukončení: zk.

Vyučováno online.

Vyučující

prof. PhDr. Petr Macek, CSc. (přednášející)

doc. Mgr. et Mgr. Jan Šerek, Ph.D. (přednášející)

Mgr. Ondřej Bouša (cvičící)

Mgr. Bronislav Farkač (cvičící)

Mgr. Michal Mužík (cvičící)

PhDr. Pavel Řezáč, Ph.D. (cvičící)

Garance

prof. PhDr. Petr Macek, CSc.

Katedra psychologie - Fakulta sociálních studií

Kontaktní osoba: prof. PhDr. Petr Macek, CSc.

Dodavatelské pracoviště: Katedra psychologie - Fakulta sociálních studií

Rozvrh

Út 6. 10. 14:00–15:40 P31 Posluchárna A. I. Bláhy , Út 20. 10. 14:00–15:40 P31 Posluchárna A. I. Bláhy , Út 3. 11. 14:00–15:40 P31 Posluchárna A. I. Bláhy , Út 1. 12. 14:00–15:40 P31 Posluchárna A. I. Bláhy , Út 15. 12. 14:00–15:40 P31 Posluchárna A. I. Bláhy , Út 5. 1. 14:00–15:40 P31 Posluchárna A. I. Bláhy

- Rozvrh seminárních/paralelních skupin:

PSYb1070/01: Út 6. 10. 16:00–17:40 U43 , Út 20. 10. 16:00–17:40 U43 , Út 3. 11. 16:00–17:40 U43 , Út 1. 12. 16:00–17:40 U43 , Út 15. 12. 16:00–17:40 U43 , Út 5. 1. 16:00–17:40 U43

PSYb1070/02: Út 13. 10. 16:00–17:40 U43 , Út 27. 10. 16:00–17:40 U43 , Út 10. 11. 16:00–17:40 U43 , Út 24. 11. 16:00–17:40 U43 , Út 8. 12. 16:00–17:40 U43 , Út 12. 1. 16:00–17:40 U43

PSYb1070/03: Út 13. 10. 18:00–19:40 U41 , Út 27. 10. 18:00–19:40 U41 , Út 10. 11. 18:00–19:40 U41 , Út 24. 11. 18:00–19:40 U41 , Út 8. 12. 18:00–19:40 U41 , Út 12. 1. 18:00–19:40 U41

Předpoklady

! **PSY107** Sociální psychologie I && (**PSY101** Uvedení do psychologie || **PSYb1010** Uvedení do psychologie)
(Mám splněno?)

Omezení zápisu do předmětu

Předmět je určen pouze studentům mateřských oborů.

Mateřské obory/plány

předmět má 44 mateřských oborů, [zobrazit](#)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je osvojení základních pojmů, poznatků a některých teorií sociální psychologie. Dále také osvojení základů sociálně psychologické metodologie a sociálně psychologického myšlení. Studenti by se měli naučit vnímat osobnostní chování a prožívání v sociálním kontextu a vzájemné interakci.

Kromě nezbytné eklektičnosti půjde o výklad převážně z pozic kognitivní sociální psychologie (poznávací procesy, vědomí sebe, subjektivita). Důraz je tedy v tomto předmětu položen více na oblast interpersonálního poznávání než na procesy skupinové dynamiky.

Na konci tohoto předmětu bude student schopen:

1. Porozumět pojmům, jevům a základním teoretickým přístupům v níže uvedených oblastech sociální psychologie. Přesně rozlišovat v odborné terminologii této části sociální psychologie.

2. Interpretovat události v běžném životě v kontextu sociální psychologie a zobecnit konkrétní zkušenosti z reálného života na odborné termíny a jevy sociální psychologie.

Výstupy z učení

Student bude po absolvování kurzu schopen: - rozumět základním pojmům a konceptům ve SP - identifikovat souvislosti mezi sociálně psychologickými jevy - popisovat a interpretovat chování jedince v interpersonálních interakcích - rozumět osobnostním charakteristikám, které pomáhají vysvětlit interpersonální percepci a sociální jednání - porozumět základním principům a pravidlům, které platí pro sociální poznávání - aplikovat sociálně psychologických teorie na interpersonální chování člověka, - navrhnout sociálně psychologickou otázku vhodnou pro empirický výzkum - prakticky realizovat administraci metod sociální psychologie, týkajících se intra- a interpersonální percepcie a postojů

Osnova

- 1. Mýtus a realita sociální psychologie (SP). Předmět studia, souvislosti v rámci psychologie a mimo ni. Co je sociálně psychologické uvažování, jaké cíle a úkoly si může SP klást a jaké ne. Předmět vědeckého studia SP. SP v kontextu základních psychologických disciplín - zejména obecné psychologie, vývojové psychologie, psychologie osobnosti. Vazba na další příbuzné vědy o člověku - sociologie, kulturní antropologie a další. SP v kontextu interdisciplinárního přístupu. Rámcová představa o aplikačních oblastech SP.
- 2. Základní trendy v sociálně psychologickém myšlení (období do 70. let 20. století) Počátky systematického studia sociálně psychologických procesů. První texty (učebnice) SP (W. McDougall, E. A. Ross). Sociální behaviorismus a symbolický interakcionismus (G. H. Mead). Individuálně orientovaná SP (F. H. Allport), vliv kulturní psychoanalýzy (K. Horneyová, H. S. Sullivan). Adleriánská SP, humanistická neopsychoanalýza (E. Fromm). Antropologické příspěvky k SP (M. Meadová, B. K. Malinowski). Teorie pole (K. Lewin) a vliv gestalt psychologie na SP. Teorie kognitivní disonance (L. Festinger), teorie sociálního poznávání (F. Heider).
- 3. Současná sociální psychologii a vlivná paradigmatata Krize sociální psychologie a hledání nových cest (K. J. Gergen). Sociálně kognitivní přístup (A. Bandura, T. E. Higgins). Rolové paradigma a interakcionistický přístup (E. Goffman, S. Stryker). Teorie sociálních reprezentací (S. Moscovici, I. Marková). Evoluční SP a vývojová sociální psychologie (D. Buss, K. Durkin). Sociální konstruktivismus (K. J. Gergen). Kritická sociální psychologie. Teorie středního dosahu - význam a jejich vztah k tzv. velkým teoriím.
- 4. Metody výzkumu v sociální psychologii Metody specifické pro sociální psychologii: sémantický diferenciál - Osgood, postojové škály (Škála stejně se jevících intervalů - Thurstone, Škála sumovaných odhadů - Likert, maskovací techniky: Technika chybné volby - Hammond, Technika plauzibility - Cook, Zjišťování „názorů druhých“), sociometrie - Moreno, neinvazivní metody. Etické aspekty výzkumu v sociální psychologii a morální dimenze v práci sociálního psychologa.
- 5. Konstrukce sociálního světa a interpersonální poznávání Základní charakteristika sociální kognice - širší a užší vymezení. Proces zpracovávání informací o sociálním světě, vliv sociální zkušenosti na poznávání. Pojmy, schémata, kategorie, organizace našeho vnímání. Vlivy paměti (primacy effect, recency effect, prime effect). Vliv stereotypů. Sociální reprezentace. Schéma procesů sociální percepcie - první dojem vs. komplexní posouzení. Utváření dojmů o druhých lidech, spjatost percepcie s motivací. Zkreslení a chyby v sociální percepci. Vliv pozitivního a negativního hodnocení na přesnost percepcie. Osobnostní a situační vlivy, vliv metakomunikace na sociální percepci.
- 6. Interpretace sociální reality - atribuční teorie Interní - externí atribuce (Heider), teorie korespondujících inferencí (Jones, Davis), princip kovariance (Kelley). Základní atribuční chyba (Ross). Další atribuční tendence - rozdíl mezi aktérem a pozorovatelem, připisování příčin vlastního chování - nerealistický optimismus, defenzivní atribuce. Připisování příčin ne / úspěchu (Weiner), atribuce chránící naše sebehodnocení - self-serving attributions.
- 7. Vztah k sobě samému: Sebepojetí, sebehodnocení a seberegulace Vztah sobě samému jako produkt sociální interakce. Základní pojmy: já jako subjekt, já jako objekt, vztah k sobě samému - kognitivní (self - concept, self - schema), emocionální (self - esteem, self - worth) a behaviorální (self - presentation) hledisko. Sebepercepční teorie D. J. Bema, sebediskrepanční teorie (T. E. Higgins). Sebeuvědomění, sebevědomí, sebeobrané a sebedoporučující mechanismy. Sebeprezentační strategie, sebumonitorování, veřejné a soukromé já. Já v jednání (self - efficacy, A. Bandura). Potřeba obhájit vlastní jednání (self - justification).
- 8. Proces socializace osobnosti a téma identity (hraniční téma sociální a vývojové psychologie) Socializace jako proces vrůstání do sociálního systému. Formy sociálního učení, osvojování norem, morálních pravidel a společenských hodnot. Kulturní specifika procesu socializace. Subjektivní aspekt socializace - pocit pohody (well - being) a identita. Vývojová pohled na identitu (E. Erikson, J. Marcia). Identita v sociálně psychologickém pojetí: teorie sebekategorizace (J. Turner), teorie sociální identity (H. Tajfel), identita v pojetí sociálního konstruktivismu.

Literatura

povinná literatura

- VÝROST, Jozef a Ivan SLAMĚNÍK. *Sociálna psychológia*. [info](#)

doporučená literatura

- ARONSON, Elliot a Robin M. AKERT. *Social psychology*. Edited by Timothy D. Wilson. 5th ed. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall, 2005. xxxvii, 65. ISBN 0131327933. [info](#)

Výukové metody

Předmět tvoří 6 přednáškových bloků, na které navazují semináře. Přednášky i semináře se konají jednou za 14 dní.

V průběhu semestru studenti pracují na seminárním úkolu, účastní se seminářů a plní dva průběžné vědomostní testy. Splnění seminárního úkolu a úspěšné zvládnutí průběžných tetů v určených termínech je předpokladem k tomu, aby se student mohl přihlásit ke zkoušce.

Metody hodnocení

Celkový bodový výsledek, ze kterého se odvozuje klasifikace předpokládá:

- splnění seminárního úkolu -
- zvládnutí závěrečného písemného testu

Informace učitele

<http://is.muni.cz/el/1423/podzim2011/PSY107/>

Aktuální sylabus, harmonogram výuky a studijní materiály (postupně budou vkládány) najdete v IS na výše uvedené stránce předmětu.

Další komentáře

Studijní materiály

Předmět je dovoleno ukončit i mimo zkuškové období.

Předmět je vyučován každoročně.

Předmět je zařazen také v obdobích [podzim 2019](#).

- [Úplný výpis informací o předmětu](#)
- [Statistika známek \(nejnovější\)](#)
- [Statistika zápisu \(nejnovější\)](#)
- [Přehled seminárních skupin \(podzim 2020\)](#)
- [Výsledky předmětové ankety \(podzim 2019\)](#)
- [Předmětové diskusní fórum \(podzim 2020\)](#)
- Permalink: <https://is.muni.cz/auth/predmet/fss/podzim2020/PSYb1070>